

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 14/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle yksityisten alojen työeläkelainsäädännön muuttamiseksi ja laiksi työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä lokakuuta 2011 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle yksityisten alojen työeläkelainsäädännön muuttamiseksi ja laiksi työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012 (HE 74/2011 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Inka Hassinen, sosiaali- ja terveysministeriö

- osastopäällikkö Maijaliisa Takanen, Eläketurvakeskus
- johtaja Pertti Männistö, Keva
- eläke- ja työura-asioiden päällikkö Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lakimies Jarmo Pätäri, Akava ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
- Työeläkevakuuttajat TELA ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työntekijän eläkelakia, työntekijän eläkelain voimaantulakia, merimieseläkelakia, merimieseläkelain voimaantulakia, yrittäjän eläkelakia, yrittäjän eläkelain voimaantulakia ja maatalousyrittäjän eläkelakia ja maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulakia.

Mainittujen lakien eläkeotetta koskeviin säännöksiin tehtäisiin muutoksia, koska myös julkisten alojen eläkelaitokset antavat eläkeotteen julkisten alojen työeläketurvan piiriin kuulville työntekijöille vuodesta 2012 lähtien. Eläkeotteesta näkyisivät jatkossa myös julkisten alojen eläkelakien mukaiset työansiot sekä yrit-

täjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettu työskentely ja kokonaistyötulot. Laissa säädettäisiin entistä tarkemmin siitä, missä tilanteissa yksityisten alojen eläkelaitos antaa vakuutetulle työeläkeotteen. Kirjallista eläkeotetta ei lähetettäisi henkilölle, joka on jo saanut eläkeotteen julkisten alojen eläkelaitokselta tai yksityisten alojen eläkelaitokselta otteen lähettämivuonna. Muutoksia tehtäisiin myös säännöksiin siitä, mikä eläkelaitos selvittää työeläkeotteella ilmoitettavien yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten ansiotietojen oikeellisuuden.

Esityksessä ehdotetaan, että kirjallisen työeläkeotteen antamisväliä harvennettaisiin. Yksi-

tyisten alojen työeläkelaitokset antaisivat kirjallisen työeläkeotteen vakuutetuille joka kolmas vuosi. Työeläkeotteella näkyisivät jatkossa tiedot kuudelta eläkeotteen lähettämismuutosta edeltävältä vuodelta. Eläkelaitoksella olisi velvollisuus selvittää tietojen oikeellisuus takautuvasti näiltä kuudelta vuodelta.

Edellä mainittuihin lakeihin tehtäisiin myös eräitä niiden toimeenpanoa selkeyttäviä tarkistuksia ja teknisiä tarkistuksia.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että säädettäisiin laki työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012. Laki olisi määräaikainen, ja siinä säädettäisiin, missä tilanteissa yksityisten alojen eläkelaitos antaa eläkeotteen vuonna 2012.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Laki työeläkeotteen antamisesta vuonna 2012 olisi voimassa vuoden 2012 loppuun.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta pitää vakuutetun kannalta merkittävänä parannuksena sitä, että työeläkeotteelta näkyy jatkossa vakuutetun koko eläketurva. Nykyisin eläkeotteessa ei ole näkyvissä julkisten alojen eläkelakien mukaisia eläkkeitä, vaan ne on pitänyt pyytää erikseen eläkelaitoksesta. Muutos parantaa vakuutetun mahdollisuuksia seurata vakuutettujen ansioiden oikeellisuutta ja eläkekertymänsä.

Esityksessä ehdotetaan, että työeläkeote annetaan joka kolmas vuosi, kun se nyt annetaan vuosittain. Vakuutettujen etua turvataan sillä, että eläkeotteessa on eläkkeeseen oikeuttavat ansiot kuudelta otteen antamisvuotta edeltäneeltä vuodelta ja että aikaa, jolta eläkelaitoksella on velvollisuus selvittää tietoja, pidennetään kuuteen vuoteen. Muutos merkitsee sitä, että vakuutetulla on mahdollisuus tarkistaa jokaista vuotta koskevat tiedot kirjallisesta otteesta kahdesti. Lisäksi vakuutetulla on mahdollisuus aina halutessaan saada sähköinen työeläkeote eläkelaitoksesta.

Koska eläkeote annetaan jatkossa harvemmin, valiokunta pitää tärkeänä, että työeläketietojen tarkistamisen merkitystä korostetaan viestinnässä jatkuvasti ja tavalla, joka saavuttaa eri työntekijäryhmät. Tiedottamisessa on erityinen haaste saavuttaa työmarkkinoilla epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevät nuoret, jotka eivät ikänsä vuoksi ole kiinnostuneita eläkeasioista, mutta joilla on suuri riski siitä, että eläketiedot ovat puutteelliset. Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan saaman selvityksen mukaan lähivuosina työeläkelaitosten viestinnässä korostetaan erityisesti sähköisen työeläkeotteen olemassaoloa ja merkitystä. Valiokunta pitää tätä perusteltuna, koska sähköinen työeläkeote parantaa eläketurvastaan kiinnostuneiden mahdollisuuksia tarkistaa eläketietonsa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Juha Rehula /kesk	Lasse Männistö /kok
vpj.	Anneli Kiljunen /sd	Hanna Tainio /sd
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Lenita Toivakka /kok
	Sanni Grahn-Laasonen /kok	Anu Vehviläinen /kesk
	Arja Juvonen /ps	Ulla-Maj Wideroos /r
	Merja Kuusisto /sd	Erkki Virtanen /vas
	Sanna Lauslahti /kok	vjäs. Ari Jalonen /ps.
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Esko Salo.